

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee
Rahukohtu 3
15161, Tallinn

Meie 28.09.2026 nr 8-4/7026-1

Ettepaneku esitamine Vabariigi Valitsusele

Riigikogu majanduskomisjoni menetluses on Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seadus 746 UA eelnõu¹, mille osas ei ole alates 2025. aasta märtsist arenguid toimunud.

Eesmärgiga lahendada pikaajaline seisak eelnõu menetlemises ning luua selge õiguslik alus okupatsioonisümboolikaga või vaenu õhutavate ehitiste riikliku kaitse alt vabastamiseks, saatsin Riigikogule 17.07.2026. kirja (nr 8-1/5421-1), milles pakkusin välja lahenduseks täiendada muinsuskaitseaduse (edaspidi MukS) § 10 erandiga, mille kohaselt riikliku kaitse alla ei võeta Eesti okupeerimise perioodil (16.06.1940–20.08.1991) püstitatud hooneid ja rajatisi, millel on okupatsioonisümboolika.

Vabariigi Valitsuse reglemendi § 21 lg 3 kohaselt Vabariigi Valitsuse algatatud seaduse eelnõus Riigikogu menetluse käigus tehtavad põhimõttelise tähtsusega muudatused esitab eelnõu esindav minister seisukoha kujundamiseks Vabariigi Valitsusele.

Eeltoodust tulenevalt esitan käesolevaga täpsustavalt Vabariigi Valitsuse istungile otsustamiseks ettepaneku Riigikogu menetluses oleva ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seaduse eelnõu (746 UA) muutmiseks.

Vastavalt eeltoodule teen Vabariigi Valitsusele järgmised ettepanekud:

1. Kiita heaks järgmised Riigikogu menetluses oleva eelnõu nr 746 UA muudatusettepanekud:

- 1) Muuta eelnõu pealkirja ja sõnastada see „Muinsuskaitseaduse muutmise seadus“;
- 2) Muuta eelnõu teksti ja sõnastada see järgmiselt:

Muinsuskaitseaduse § 10 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Riikliku kaitse alla ei võeta ehitisi, mis on püstitatud ajal, mil Eesti oli okupeeritud – 16. juunist 1940 kuni 20. augustini 1991 – ning mis õhutavad vaenu või mille tekst, sümboolika, kujutis või muu vorm väljendab poolehoidu okupatsioonirežiimile, agressiooniaktile, genotsiidile, inimsusevastasele kuriteole või sõjakuriteole.“.

Selgitus:

Riikliku kaitse alla võtmise eelduseks on, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust. Sellised ehitised, mis on rajatud ajal, mil Eesti oli okupeeritud, ja mis on vaenu õhutavad või okupatsioonirežiimile või agressiooniakti, genotsiidi,

¹ [Eelnõud – Riigikogu](#)

inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisele poolehoidu kujutavad, ei kuulu kultuuripärandi väärtuslikuma osa hulka. Pärast muudatust saab valdkonna eest vastutav minister MukS § 20 lg 1 punkti 4, mille kohaselt võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis ei vasta riikliku kaitse eeldusele, alusel ja Muinsuskaitse Nõukogu seisukohta ära kuulates lõpetada käskkirjaga riikliku kaitse eeldusele mittevastava ehitise mälestiseks olemise, misjärel tekib ehitise omanikul võimalus ise otsustada selle edasine saatus (näiteks okupatsioonisümbolika eemaldamine või kinni katmine). Leian, et esitatud muudatusettepanek pakub vajaliku lahenduse pikalt seisnud eelnõule ning aitab tagada selge regulatsiooni avalikus ruumis asuva okupatsioonisümbolika küsimuses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Monika Tappo 518 9490
Monika.Tappo@justdigi.ee